

درس دوازدهم

* گرسنگی یکی از عوامل مهم مرگ و میر در جهان به شمار می رود، به طوری که در هر دقیقه ۳۰ نفر به علت گرسنگی میمیرند

* ۶۶,۰۰۰,۰۰۰ کودک ، گرسنه به مدرسه می روند.

* هرساله ۲,۶۰۰,۰۰۰ کودک زیر پنج بر اثر اساس فقر می میرند.

* ۸۷۰ میلیون نفر در جهان غذای کافی برای خوردن ندارند.

* بیش از یک میلیارد نفر مردم، کم از یک دلار در روز درآمد دارند.

از سوی دیگر:

* دارای ۸۵ نفر از ثروتمند ترین افراد جهان برابرداری ۳/۵ میلیارد نفر از جمعیت جهان است.

* با غذایی که در اروپا و امریکای شمالی دور ریخته میشود ، سه برابر گرسنگان جهان را میتوان سیر کرد.

* یک سوم مواد غذایی که سالانه در جهان تولید می شود (حدود ۱/۳ میلیارد تن) تبدیل به زباله می شود.

* سالانه ۲/۴ میلیون نفر در جهان در اثر بیماری های ناشی از پرخوری می میرند.

دین اسلام آخرین و کامل ترین برنامه ای است که خداوند برای نجات بشر از تمامی گرفتاری ها و دست یافتن به رستگاری در دنیا و آخرت فرستاده است. یکی از راه کارهای اسلام برای مشکل فقر انفاق است. در دین اسلام به مردم توصیه شده است، بخشی از اموال خود را د راه خداوند انفاق کنند.

پیامبر می فرماید:

« خداوند به اندازه نیازمندی های فقیر در اموال ثروتمندان حقی قرار داده است. اگر بپردازند نیازمندی های عمومی مردم برطرف می شود . اگر گرسنه یا برهنه ای در میان مردم پیدا شد به این دلیل است که ثروتمندان (حقوق واجب) اموال خود را نپرداخته اند.»

الذین ینفقون اموالهم ← کسانی که اموال خود را انفاق می کنند

باللیل و النهار ← در شب و روز

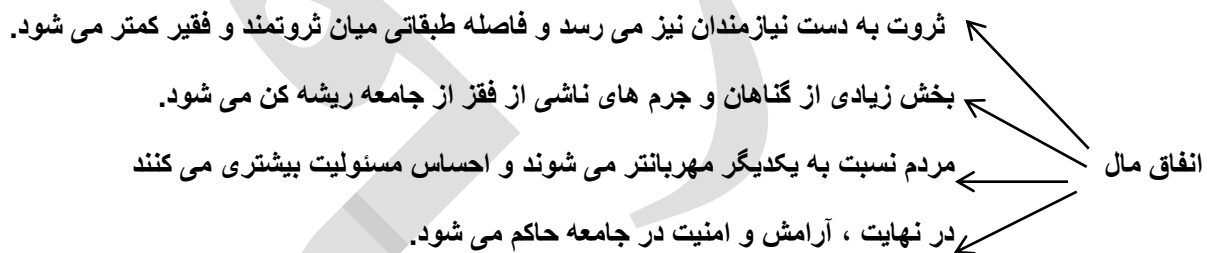
سرا و علانیة ← به صورت پنهانی و آشکارا

فلم اجرهم عند ربهم ← پاداششان نزد پروردگارشان است

ولاخوف علیهم ولا هم یحزنون ← نه ترسی دارند و نه غمگین می شوند.

انفاق مال آن قدر نزد خداوند ارزشمند است که آن را یکی از نشانه های ایمان می داند.

خداوند حکمت انفاق را « توضیح ثروت میان فقرا و جلوگیری از انحصار آن در دست ثروتمندان » بیان کرده است.

انفاق ← واجب : زکات و خمس

زکات : زکات در اصل به معنای پاک شدن از دلبستگی ها و آلودگی هاست که به برخی از دارایی های مردم تعلق می گیرد.

دارایی ها ← غلات : گندم، جو، خرما، کشمش

دام ها : شتر و گاو و گوسفند

سکه ها : طلا و نقره

پرداخت زکات موجب مصونیت مال از نابودی و پریرکت شدن آن می شود. اگر زکات اموال داده نشود، خداوند نعمت هایش (بارندگی، حاصلخیزی، فراوانی و...) را از صاحبان آنها باز میدارد.

زکات فطره ، زیرمجموعه زکات است. کسی که هنگام غروب شب عید فطر، بالغ و عاقل و هوشیار باشد و فقیر هم نباشد برای خود و کسانی که او هزینه زندگی آنان را می دهد. به ازای هر نفر سه کیلوگرم گندم یا جو یا برنج و یا هر غذایی که در طول ماه رمضان بیشتر از آن استفاده کرده است را به مستحق بدهد .

خمس : هر مسلمانی که از طریق کار درآمدی کسب می کند پس از صرف هزینه های سالانه زندگی خود و خانواده باید یک پنجم آنچه را که باقی مانده است به عنوان خمس بپردازد.

خمس یکی از راه های تامین نیاز های جامعه است که به حاکم اسلامی پرداخت میشود، تا آن را در راه هایی که قرآن کریم، رسول اکرم و ائمه اطهار مشخص کرده اند صرف کند، مانند آشنا کردن مردم با معارف دینی، دفاع از کشورهای اسلامی و .....

*هرکس از طریق تجارت،صنعت، کشاورزی یا کسب های دیگر مالی بدست آورد باید برای خود (سال مالی) داشته باشد.

*با پولی که خمس آن پرداخته نشده است، نمیتوان چیزی خرید.

*به آذوقه هایی مانند برنج، روغن و هر خوراکی دیگری که درآمد سال برای مصصرف خانه خریده شده است و در پایان سال مالی باقی مانده است.خمس تعلق میگیرد.

* زیورآلات خاتم ها، اگر بیش از مقدار مصرفی رایج آنها باشد و حالت پس انداز داشته باشد ، باید خمس آن را پرداخته شود.

قرض : قرض دادن نوعی انفاق مستحب است که بسیار برآن تاکید شده است. این عمل تا آن اندازه ارزشمند است که در دین اسلام برای صدقه دادن ده ثواب و برای قرض دادن ۱۸ ثواب قرار داده شده است. انفاق مال در قالب قرض فعالیت و کسب و کار را به دنبال خود دارد، زیرا کسی که صدقه میگیرد به فکر بازگرداندن آن نیست اما فرد قرض گیرنده باید کار کند تا مبلغ قرض را برگرداند.

پیامبر در مورد ارزش قرض دادن فرموده است :

«مسلمانی که به برادر مسلمان خود قرض دهد ، در برابر هر دره می که قرض داده، هم وزن کوه احد حسنات خواهد داشت و اگر برای دریافت مدارا به خرج دهد ، از پل صراط همچون برق جهنده بدون حساب و عذاب گذشت.»

البته در تعالیم معصومین از قرض گرفتن در حالت بی نیازی و یا غیر ضروری نهی شده است.

وقف : وقف به این معناست که انسان در راه جلب رضایت خداوند مالکیت بخشی از اموال و دارایی هایش را از اختیار خود خارج کند و استفاده از آن یا استفاده از درآمد آن را در اختیار دیگران قرار دهد.

پیامبر می فرماید:

« هنگامی که انسان مومن از این دنیا می رود ، تمامی اعمال او قطع میشود به جز سه عمل : صدقه جاریه، علمی که از خود به یادگار گذاشته است و فرزند صالحی که برایش دعا میکند.»

در طول تاریخ اسلامی ، وقف از جایگاه ویژه ای در میان مسلمانان برخوردار بود.

«علی، بنده خدا و امیر المومنین دو مزرعه را برای فقرای مدینه و در راه ماندگان قرار داد تا خداوند در روز قیامت چهره او را از حرارت آتش مصون دارد. این اموال فروخته نمیشود ، بخشیده نمی شود ، تا به دست وارث هستی (خدا) برسد.»

ساختن مسجد ، حوزه های علمیه ، کتابخانه های عمومی، مدارس و دانشگاه ها ، بیمارستان های عمومی ، خانه هایی برای یتیمان و بی سرپرستان و فقرا، خرید تجهیزات برای جنگ با کفار ، ساختن پادگان ها و قلعه ها برای نظامیان و ....

نتایج وقف ، منفعت رساندن به تمام مردم یا مردم مستحق است. بنابر این اگر در جامعه اسلامی وقف رایج شود بسیاری از اموری که نفع آن به عموم مردم می رسد توسط خود مردم انجام می شود. دیگر تمامی کارها بر دوش دولت قرار نمیگیرد.